

**UCHWAŁA NR LXXVI/828/2024
RADY MIEJSKIEJ W POŁCZYNIĘ-ZDROJU**

z dnia 28 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.), oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Połczyna-Zdroju .

§ 3. Traci moc Uchwała Nr LIII/606/2022 Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Połczyn-Zdrój na lata 2022-2027.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

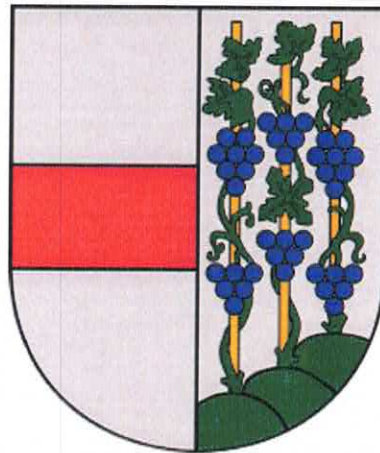
Przewodniczący Rady

Janusz Podpora

Załącznik

*do Uchwały Nr LXXVI/828/2024
Rady Miejskiej w Połczynie-Zdroju
z dnia 28 lutego 2024 r.*

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony
Osób Doznających Przemocy
Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój
na lata 2024 – 2028**

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna	3
1.2. Znaczące akty prawne	4
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	8
2.1. Rodzaje przemocy	8
2.2. Kryteria przemocy	10
2.3. Mechanizmy przemocy domowej.....	11
Rozdział III. Analiza zjawiska przemocy w świetle źródeł zastanych w Gminie Połczyn-Zdrój.....	14
3.1. Przeciwdziałanie przemocy domowej w Połczynie-Zdroju	14
Rozdział IV. Analiza zjawiska przemocy w świetle przeprowadzonych badań w Gminie Połczyn-Zdrój.....	17
4.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań z 2023 roku	17
4.2. Uczniowie – wyniki badań z 2023 roku	21
Rozdział V. Analiza SWOT	24
Rozdział VI. Adresaci Programu.....	26
Rozdział VII. Realizatorzy Programu	27
Rozdział VIII. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn- Zdrój na lata 2024-2028	28
Rozdział IX. Finansowanie, monitoring oraz realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028.....	33

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024-2028 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹ – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Na potrzebę dostosowania celów i terminologii Programu do nowych realiów prawno-społecznych panujących w 2023 r. złożyły się dwa aspekty:

1) nowelizacje aktów prawnych zmieniające w bardzo rozległy sposób regulacje krajowego systemu przeciwdziałania przemocy, które wprowadzono na podstawie:

- Ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289);
- Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);
- Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 2809).

¹ T.j. Dz. U. z 2023, poz. 289, 535.

2) przyjęcie w ślad za ww. nowelizacjami nowego Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030², a co za tym idzie pojawiła się konieczność zapewnienia spójności niniejszego Gminnego Programu z nowym Programem Rządowym.

1.2. Znaczące akty prawne

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023, poz. 901),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426, 1429),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2151),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 poz. 40),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 571),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 171),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2023 poz. 2809),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodek Karny (t.j. Dz. U. 2024 poz. 17),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1375),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1550),

² Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232)

- ➔ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1304).
- ➔ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 poz. 1870).

Wskazana wyżej Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw weszła w życie w zasadniczej swojej części 22 czerwca 2023 r. Od tego dnia ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy: *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) *narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia*
- b) *naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną*
- c) *powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę*
- d) *ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej*
- e) *istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.*

Natomiast w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2) to:

- a) *małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- b) *wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,*
- c) *rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,*
- d) *osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*

- e) *osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- f) *osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- g) *osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,*
- h) *małoletni*
- i) *– wobec których jest stosowana przemoc domowa*

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 2).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Jedną ze zmian prawnych znaczących z punktu widzenia celów niniejszego Programu jest ta, wprowadzona przez Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606), która wejdzie w życie – w zasadniczej części - 15 lutego 2024 r.

W myśl tej nowelizacji w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art., 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.

W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa. Wzór przedmiotowego kwestionariusza wprowadzi w drodze rozporządzenia minister wł. ds. zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem ds. zdrowia i ministrem wł. do spraw wewnętrznych.

Kolejnym ważnym krokiem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030. Rząd chce zwiększyć skuteczność pomocy i wsparcia osobom zagrożonym oraz doznającym przemocy domowej. Do najważniejszych rozwiązań Programu należą m.in.: podniesienie świadomości społecznej związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej; rozwój, wzmocnienie

i upowszechnienie działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej; zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób, które doświadczają przemocy domowej; zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową oraz podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób, które zajmują się świadczeniem usług dla osób zagrożonych i doznających przemocy domowej³.

Zaproponowane działania w niniejszym Programie są zgodne z działaniami zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

³ <https://www.prawo.pl/prawo/program-przeciwdzialania-przemocy-domowej-na-lata-20242030,523747.html>

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się poniższe rodzaje przemocy:

RODZAJE PRZEMOCY	FORMY PRZEMOCY
PRZEMOC FIZYCZNA	<p>To forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy domowej bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: „<i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne</i>”.</p> <p>Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.</p>
PRZEMOC PSYCHICZNA	<p>To zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: „<i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne</i>”.</p> <p>Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb,</p>

	szantażowanie, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	Według nowego formularza NK-A jest to: „ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych</i> ” Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Jest to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: „ <i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne</i> ”. Przejawia się poprzez: Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp ⁴ .
ZANIEDBANIE	To ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. W nowym formularzu NK-A widnieje zapis: „ <i>zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie</i>

⁴ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie/8-rodzaj-przemocy>

	<p><i>zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne”.</i></p> <p>Przejawia się poprzez: nie dawanie osobie niesamodzielnej w zaspokajaniu potrzeb środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.</p>
<p>CYBEPRZEMOC</p>	<p>To przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. W nowym formularzu NK-A widnieje definicja: <i>„Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej jest to: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne”.</i></p> <p>Przejawia się poprzez: agresja słowna, np. wyzywanie na czatach internetowych, zamieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów; zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych; włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników; szantażowanie; ujawnianie sekretów; wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie; celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci⁵.</p>

2.2. Kryteria przemocy

Wyróżnia się następujące kryteria przemocy:

⁵ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

KRYTERIA PRZEMOCY	
INTENCJONALNOŚĆ	<p>działania sprawcy przemocy nie są przypadkowe.</p> <p>Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnej posłuszeństwa. Jest przekonana, że wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym posiada wyłączne prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.</p>
DYSPROPORCJA SIŁY	<p>nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, a osoba stosująca przemoc – coraz bardziej silna i bezkarna.</p>
NARUSZENIE GODNOŚCI I PRAW	<p>„sprawca” przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.)</p>
POWODOWANIE CIERPIENIA I SZKÓD	<p>osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie⁶.</p>

2.3. Mechanizmy przemocy domowej

Wyróżnia się następujące mechanizmy przemocy domowej:

⁶ <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>

MECHANIZMY	
SYNDROM WYUCZONEJ BEZRADNOŚCI	<p>To bezradność, która pojawia się w wyniku nabytych doświadczeń. Zwykle osoba doznająca przemocy poszukuje pomocy dla siebie. (...) Często jednak okazuje się, że działania mające ją ochronić, nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. Ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.</p>
ZJAWISKO PRANIA MÓZGU	<p>Mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby członkowie rodziny funkcjonowali zgodnie z życzeniem osoby, która stosuje przemoc. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się osobie stosującej przemoc domową. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody.</p>
ZESPÓŁ STRESU POURAZOWEGO PTSD (POST TRAUMATIC STRESS DISORDER)	<p>Zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość,</p>

	wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.
PROCES WIKTYMIZACJI	<p>Każdy „wchodząc” w związek z drugą osobą ma pewne wyobrażenia na temat swojego przyszłego życia, swojego małżeństwa, swojej rodziny. Akt przemocy burzy te wyobrażenia i wizję świata, partnera, siebie. Specjaliści nazywają to mianem burzenia utrwalonych przekonań. Osoba doznająca przemocy domowej czuje rozpacz i ma poczucie krzywdy, często na tym etapie zaczyna szukać pomocy. Niestety zdarza się, że spotyka się z nieprawidłowymi reakcjami osób, z którymi dzieli się swoimi problemami i od których oczekuje pomocy i wsparcia. Takie zachowanie przedstawicieli instytucji i służb, które przejawia się bagatelizowaniem problemów czy obwinianiem osoby doznającej przemocy nazywamy wtórnym zranieniem.</p>
SYNDROM SZTOKHOLMSKI	<p>Takim mianem określono mechanizm, który zaobserwowano u ofiar zamachu terrorystycznego w Sztokholmie. U osób przetrzymywanych przez terrorystów, a następnie uwolnionych przez policję pojawiły się reakcje, które większość obserwatorów uznała za irracjonalne. Otóż niedawni zakładnicy zaangażowali się w proces obrony swoich oprawców, zamiast żądać sprawiedliwości, czy nawet odwetu (co w tej sytuacji byłoby bardziej zrozumiałe). Jedną z ofiar tak związała się z terrorystą, iż zawarła z nim związek małżeński. W tej sytuacji można mówić o „patologicznej wdzięczności” za to, co zamachowiec mógł zrobić, a w rezultacie tego nie uczynił. Mógł zabić, a tego nie zrobił. Był panem ich życia i śmierci, i darował im to życie, więc tylko dzięki niemu żyją. Podobny mechanizm obronny pojawia się u osób doznających przemocy domowej. Są one wdzięczne za drobne przywileje,</p>

	które jeszcze mają, za „miodowe miesiące”, za chwile spokoju i namiastkę uczucia ze strony krzywdzącego je partnera, a czasem nawet za to, że żyją.
MECHANIZM „PSYCHOLOGICZNEJ PUŁAPKI”	Wiele osób odczuwa zdziwienie, kiedy dowiaduje się, że osoba doznająca przemocy domowej tkwi w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i w którym nie respektuje się jej praw. Tymczasem osoba doznająca przemocy domowej żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej ze związku zrezygnować ⁷ .

Rozdział III.

Analiza zjawiska przemocy świetle źródeł zastanych w Gminie Polczyn-Zdrój

3.1. Przeciwdziałanie przemocy domowej w Polczynie-Zdroju

⁷ <https://kcpu.gov.pl/przemoc/charakterystyka-zjawiska-przemocy-w-rodzinie/>

Od 2020 roku świat, jak i Polska mierzyła się z trwającą pandemią zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, która wymusiła zmiany w codziennym funkcjonowaniu. Izolacja społeczna wpłynęła na zwiększenie agresji w domach.

Istotne jest zwrócenie uwagi na to, że „przewidywania dotyczące możliwości gwałtownego wzrostu liczby przypadków użycia przemocy wobec osób najbliższych w czasie epidemii są uzasadnione także czynnikami psychologicznymi: strach przed zakażeniem, poczucie braku kontroli nad biegiem wydarzeń, potencjalne pogorszenie sytuacji materialnej, mogą bowiem działać jako stresory prowadzące do wybuchów agresji wobec osób najbliższych”⁸.

Związany także z pandemią stres, niepewność (w tym także finansowa) doprowadziły do nasilonej agresji w domu. W Polsce w okresie pandemii zwiększyła się liczba nieformalnych sygnałów od osób doznających przemocy domowej o stosowanej wobec nich przemocy domowej:

- ➔ *Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, prowadząca całodobowy telefon zaufania dla młodych ludzi, w marcu 2020 r. zarejestrowała największą od 11 lat liczbę interwencji – było ich dwa razy więcej niż w poprzednich miesiącach*⁹.
- ➔ *Konsultanci Centrum Praw Kobiet sygnalizowali, że podopieczne wskazywały na zwiększoną kontrolę i inwigilację ze strony partnerów oraz na trudności w nawiązaniu kontaktu ze specjalistycznymi ośrodkami*¹⁰.
- ➔ *Według danych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę w czasie pandemii (od połowy marca do końca czerwca 2020 r.) 27% dzieci i młodzieży doświadczyło co najmniej jednej z dwunastu badanych form krzywdzenia: co dziesiąte dziecko (11%) doznało przemocy ze strony bliskiej osoby dorosłej. Tyle samo doświadczyło wykorzystywania seksualnego (10%), natomiast 1 dziecko na 11 przyznało, że nie ma nikogo, kto mógłby zaoferować mu wsparcie w trudnej sytuacji*¹¹.

⁸ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/osoby-doswiadczejace-przemocy-domowej-znalazly-sie-w-sytuacji-zagrozenia-zycia>

⁹ I. Pajdała, Za zamkniętymi drzwiami, „Gazeta Policyjna” 2020, nr 182, <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2020/numer-182-maj-2020/188558,Za-zamknietymi-drzwiami.html> w: D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azył staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

¹⁰ Tamże.

¹¹ Przemoc jak wirus. Rusza nowa kampania Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Pandemia przemocy”, <https://fdds.pl/przemoc-jak-wirus-rusza-nowa-kampania-fundacji-dajemy-dzieciomsile-pandemia-przemocy/>, w:

Jak można zauważyć w poniższych tabelach większość wszczęcia procedury Niebieskie Karty została założona przez Policję (2020 r. – 59, 2021 r. – 52, 2022 r. – 51). Policja jest zawsze na pierwszej linii w kontakcie z osobami potrzebującymi wsparcia.

Liczba założonych Niebieskich Kart	2020	2021	2022
Sporządzono ogółem, w tym przez następujące instytucje:	62	59	51
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2	4	0
Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	1	0	0
Placówki szkolno-wychowawcze	1	3	0
Policja	59	52	51
Inne instytucje i organizacje	0	0	0
Inne	0	0	0
Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” z powodu:			
Ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	16	13	18
Braku zasadności podejmowania działań	7	14	14

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Połczyniu-Zdroju to grupa specjalistów podejmująca się współpracy celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Działania te skierowane są na rozwiązywanie konkretnego problemu. Zespół kształtuje zasady oraz metody pomocy tym osobom i rodzinom, a także tworzy warunki umożliwiające interdyscyplinarne dla nich wsparcie.

	2020	2021	2022
Liczba posiedzeń ZI	4	4	4
Liczba powołanych Grup Roboczych	41	41	46
Liczba spotkań GR	115	96	194
Liczba osób skierowana do udziału w „Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	15	12	6

D. Bek, O. Sitarz, A. Jaworska-Wieloch, Gdy azyl staje się więzieniem – przeciwdziałanie przemocy domowej w warunkach kwarantanny i izolacji, Forum Polityki Kryminalnej, vol. 1, s. 9-10.

w rodzinie”			
Liczba osób korzystająca z bezpłatnego doradztwa psychologicznego lub prawnego	-	109	106

Realizacja zadań zespołu Interdyscyplinarnego	2020	2021	2022
Działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku - ilość działań/jakie działania (warsztaty, kampanie informacyjne, szkolenia)	2	2	2
Liczba interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie	115	96	194
Liczba działań mających na celu rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym (<i>inf. na stronie internetowej, ulotki w instytucjach, szkołach i poradniach</i>)	2	2	2
Liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową	22	28	20

Rozdział IV.

Analiza zjawiska przemocy w świetle przeprowadzonych badań w Gminie Połczyn-Zdrój

4.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań z 2023 roku

Badania zostały przeprowadzone metodą **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane

narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 85% kobiet oraz 15% mężczyzn. Średnia wieku badanych wynosi 44 lata.

Dorośli mieszkańcy Gminy Połczyn Zdrój:

- 36% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej oraz 24% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi.
- zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 52% z nich. 48% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej bardzo częste.
- wśród badanej grupy osób 46% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 23% z nich poprosiło o pomoc rodzinę, teścia, policję, sąd, instytucję, asystenta rodziny oraz babcię.
- w dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o rodzaj doświadczanej przemocy. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się przemoc psychiczna (74%), następnie przemoc fizyczna (55%) oraz ekonomiczna (32%), seksualna (13%).
- 52% badanych doświadczających przemocy przyznała, że doznawali jej wielokrotnie w przeszłości, ale teraz już się nie powtórzy oraz 39% ankietowanych deklaruje, że to był jednorazowy incydent, który się już nie powtórzył.
- w dalszej części ankiety badane były przekonania mieszkańców Gminy Połczyn Zdrój dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity. Łącznie 91% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Mieszkańcy Gminy Połczyn Zdrój raczej nie są skłonni myśleć schematycznie o przemocy w domowej i łącznie 91%¹² uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Podobnie 98% zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:
 - „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (99%);
 - „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele „ofiary”(99%);

¹² Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

- „Gdyby „ofiara” naprawdę cierpiała, odeszłaby od „sprawcy” (87%);
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (92,5%);
- „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (88%).

Czy uważa Pan/Pani poniższe twierdzenia za prawdziwe?	Zdecydowanie prawdziwe	Raczej prawdziwe	Raczej nieprawdziwe	Zdecydowanie nieprawdziwe
	% odp.	% odp.	% odp.	% odp.
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	61%	30%	4,5%	4,5%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	4,5%	4,5%	25%	66%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	88%	10%	0%	2%
Przemoc domowa to prywatna sprawa nikt nie powinien się wtrącać.	0%	1%	6%	93%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele "ofiary".	0%	1%	3%	96%
Gdyby "ofiara" naprawdę cierpiała, odeszłaby od "sprawcy".	7%	6%	24%	63%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	7%	5%	10%	78%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	4,5%	3%	4,5%	88%

- zdaniem mieszkańców Gminy Połczyn Zdrój przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (81%), stresie (51%), chorobie psychicznej (45%), złej sytuacji materialnej (36%), braku pracy rodziców (25%), braku posłuszeństwa dzieci (21%), odmiennym zdaniu członków rodziny (19%).
- 55% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 73%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się

wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 75% badanych,

Jak często Pana/Pani zdaniem w przypadku przemocy domowej zdarza się:	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia.	27%	28%	37%	8%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą.	40%	43%	14%	3%
Umarzenie sprawy przez prokuraturę.	33%	42%	22%	3%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych.	51%	30%	15%	4%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków.	63%	30%	3%	4%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe.	64%	24%	9%	3%

- ➔ mieszkańcy wskazywali, że najskuteczniejszymi działaniami są: zaostrzenie kar dla „sprawców” przemocy (90%), edukacja społeczeństwa (67%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (40%), poprawa sytuacji materialnej rodzin (16%).
- ➔ respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. Poniższe wartości pozwalają sądzić, że badani nie przejawiają postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego wychowania. Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się ze stanowczą dezaprobatą – łącznie 83% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem. Łącznie 93% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości. 74% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem. Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 93% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 83%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 73%.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi twierdzeniami dotyczącymi wychowania dzieci?	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>

	% odp.	% odp.	% odp.	% odp.
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.	8%	9%	19%	64%
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.	1,5%	1,5%	10%	87%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	60%	14%	13%	13%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	4%	3%	18%	75%
Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową.	8%	9%	25%	58%
Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.	55%	18%	11%	16%

4.2. Uczniowie – wyniki badań z 2023 roku

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania została udzielona odpowiedź. W badaniu wzięli udział uczniowie z klas 4-8 z terenu Gminy Połczyn Zdrój.

Dzieci i młodzież szkolna:

- ➔ uczniowie w przeważającej części czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze: 87%.
- ➔ większość uczniów Gminy Połczyn Zdrój deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami: łącznie 89%.
- ➔ łącznie 85% uczniów Gminy Połczyn Zdrój chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami.
- ➔ 91% uczniów określa swoje relacje z nauczycielami jako bardzo dobre lub raczej dobre.
- ➔ 18% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, 31% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak.

- ➔ 6% uczniów nie doświadczyło przemocy domowej. 97% czuje się bezpiecznie w swoim domu.
- ➔ w kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali na przemoc psychiczną (12%), fizyczną (6%), a także ekonomiczną (4%), zaniedbanie (3%) i przemoc seksualną (2%). Wśród odpowiedzi inne znalazły się „*bicie się z bratem ale to było dla zabawy*”, „*popychanie ja mówię, że to zabawa, ale czasami wychodzi z pod kontroli prawie codziennie*”, „*jak byłam niegrzeczna jako mała dziewczynka to szłam np. do konta albo dostałam po tyłku*”, „*nie wiem*” oraz „*każda*”.
- ➔ badani uczniowie Gminy Połczyn Zdrój częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej (41%) niż fizycznej (29%). Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się: „*przemoc seksualna*”, „*zabieranie rzeczy rzadko wyzywanie*”, „*obgadywanie chociaż że ja to słyszę i zabranianie rozmawiać z niektórymi osobami*”, „*np. przeklinanie lub wyzywanie różnie*”, „*jakaś osoba starsza*”, „*obcy mnie zaczepiał*”, „*raz jak byłem w 1 klasie to dwóch 3-cio klasistów mnie zamknęła w szatni*”, „*wyzywali mnie bo jestem niski*”.
- ➔ w poniższej tabeli zawarto szczegółowy rozkład odpowiedzi uczniów dotyczący ich opinii na temat częstotliwości występowania w szkole różnych zachowań i sytuacji będących przejawem przemocy rówieśniczej:

Jak często poniższe sytuacje zdarzają się w Twojej szkole?	<i>Codziennie</i>	<i>Kilka razy w tygodniu</i>	<i>Kilka razy w miesiącu</i>	<i>Kilka razy w roku</i>	<i>Nigdy</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Wyśmiewanie kogoś, przezywanie	25%	31%	20%	11%	13%
Obgadywanie za plecami	32%	21%	19%	12%	16%
Unikanie, ignorowanie. wykluczanie z grupy	14%	17%	22%	21%	26%
Groźenie komuś, szantażowanie	4%	6%	13%	21%	56%
Kopanie, bicie	10%	16%	16%	23%	35%
Zabieranie pieniędzy lub rzeczy	4%	2%	7%	20%	67%
Wandalizm – niszczenie rzeczy uczniów lub rzeczy należących do szkoły	4%	12%	12%	26%	46%

- ➔ łącznie 88%. uczniów czuje się w szkole bezpiecznie,

- 28% uczniów przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją,
- z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach obecny jest zwyczaj „chrztu” uczniów – przyznaje to 10% uczniów, 60% tego nie wie,
- 32% deklaruje, że nigdy nie zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przewzani, czy żeby ktoś ich uderzył. Przeciwnego zdania jest 68% ankietowanych (8% wskazuje na codzienne takie sytuacje, 15% wskazuje na kilka razy w tygodniu, 17% kilka razy w miesiącu oraz 27% kilka razy w roku).
- okazuje się, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw (77%), po lekcjach (15%), podczas lekcji (3%), przed lekcjami (1%). Wśród 3% odpowiedzi są: „zależy”, „nigdy”, „nie wiem”, „19.00”.
- uczniów zapytano również o to, jakie są powody tego, że ich rówieśnicy zachowują się agresywnie. 40% uważa, że rówieśnicy są źle wychowani przez rodziców; 38% - bo lubią poniżać innych, 31% - bo chcą mieć respekt, 28% - bo nie ponoszą żadnych konsekwencji, 27% uczniów uważa, że rówieśnicy nie wiedzą, że sprawiają komuś przykrość.
- pozytywne jest jednak to, że 80% uczniów ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia.
- niepokojące jest, że 56% ankietowanych w sytuacji bójki na szkolnym korytarzu zadeklarowała przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem, a 10% udawałaby, że nie widzi.
- młodzi ankietowani zostali zapytani także o to, czy w przypadku doświadczania przemocy, komuś by o tym powiedzieli. 34% na pierwszym miejscu wskazało na wychowawcę, następnie 29% na rodziców, opiekunów, 15% na przyjaciela.
- zastanawiające są odpowiedzi uczniów wskazujące jako pierwszy kontakt na udostępnieniu relacji, notatki na Instagramie, czy też na tik-toku.
- 63% uczniów uważa, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. 34% uczniów twierdzi, że można byłoby to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. 29% uważa, że zajęcia sportowe pomogłyby, podczas których można wyładować negatywne emocje.

→ łącznie 13%¹³ uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Uczniowie otrzymywali wiadomości z obelgami (23%) oraz zdarzało się, że udostępniano ich korespondencję osobom trzecim (28%).

Czy Ty lub ktoś z Twojej szkoły zetknął się z wymienionymi zachowaniami w Internecie?	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>	<i>% odp.</i>
Udostępnienie mojej prywatnej wiadomości innej osobie	14%	14%	23%	49%
Podszywanie się pode mnie w Internecie lub inne osoby ze szkoły	4%	9%	14%	73%
Włamanie na konto np. w serwisie społecznościowym	3%	7%	16%	74%
Otrzymywanie wiadomości z groźbami lub szantażem	4%	9%	16%	71%
Otrzymywanie wiadomości z wyzwiskami, obelgami	8%	15%	23%	54%
Publikowanie w Internecie filmików/zdjęć, które ośmieszają mnie lub inne osoby ze szkoły. Otrzymywanie złośliwych komentarzy („hejt”)	6%	7%	18%	69%

Rozdział V.

Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu

¹³ Łączna suma wypowiedzi bardzo często i czasami

analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Połczyn-Zdrój.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> → działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, → funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, → działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, → znajomość środowiska społecznego poprzez diagnozowanie środowiska lokalnego oraz monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy, → wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, → wykwalifikowani pracownicy OPS, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz GKRPA, stale podnoszący swoje kwalifikacje, → dostępność bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej na terenie Gminy Połczyn-Zdrój, → realizowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, → podnoszenie umiejętności osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, 	<ul style="list-style-type: none"> → zjawisko przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, → odczuwalne skutki pandemii poprzez zwiększenie założeń procedury „Niebieska Karta”, → brak zaufania dzieci i młodzieży do osób dorosłych, a także instytucji pomagających w sytuacji wystąpienia przemocy, → występująca przemoc domowa na terenie Gminy Połczyn Zdrój (36% dorosłych badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej oraz 24% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi oraz 46% badanych doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny), → występująca przemoc rówieśnicza w szkole (68% badanych uczniów deklaruje, że zdarzyło się, aby zostali kopnięci, przewzani, czy żeby ktoś ich uderzył).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> → zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> → istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy

<p>i przemocy domowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> → zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania cyberprzemocy, → ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej w środowisku lokalnym, → możliwość realizowania programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, → możliwość podnoszenia umiejętności służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 	<p>dotyczące przemocy domowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> → brak reakcji społeczeństwa na występującą przemoc domową, → niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, → możliwość wypalenia zawodowego wśród służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, → uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej, → słabnięcie więzi rodzinnej, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów poprzez spędzanie czasu w sieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych, → postępujące zjawisko przemocy szkolnej i agresji, a także autoagresji wśród dzieci i młodzieży.
--	---

Rozdział VI.

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028 skierowany jest do:

- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- osób dotkniętych przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,

- świadków przemocy domowej,
- służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Rozdział VII.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028 są:

- Urząd Miejski,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Ośrodek Wsparcia Rodziny,
- Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Połczynie-Zdroju,
- Komisariat Policji,
- Placówki oświatowe,
- Organizacje pozarządowe,
- placówki kultury,
- jednostki sportowo-rekreacyjne,
- świetlice.

Partnerami w realizacji działań są:

- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju,
- Powiatowy Urząd Pracy w Świdwinie,
- ośrodki leczenia uzależnień,
- specjaliści, placówki ochrony zdrowia,
- ośrodki wsparcia,
- Policja,

- Prokuratura Rejonowa,
- Sąd Rejonowy,
- kuratorzy sądowi,
- organizacje pozarządowe,
- Kościoły,
- społeczność lokalna.

Rozdział VIII.

Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024-2028

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028 w jest: ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej w Gminie Połczyn-Zdrój oraz edukowanie społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Zadania w Programie mają charakter ciągły, przeznaczone na realizację w latach 2024 – 2028 bądź, jeśli wystąpi niezbędna konieczność ich wykonania.

Cel:	<i>Zwiększenie jakości usług skierowanych do osób doświadczających przemocy domowej</i>
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> → kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, → tworzenie Grup diagnostyczno-pomocowych, → funkcjonowanie Grup diagnostyczno-pomocowych, → realizowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty, → prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, → kierowanie do udziału w programie terapeutycznym, → informowanie oraz zorganizowanie osób doznających przemocy domowej o miejscach schronienia, → opracowywanie i realizowanie indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, → zapewnienie ochrony dzieciom zgodnie z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, → poinformowanie osób dotkniętych przemocą domową o instytucjach wspierających takie osoby.
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> → liczba spotkań ZI, → liczba spotkań Grup diagnostyczno-pomocowych, → liczba utworzonych Grup diagnostyczno-pomocowych, → liczba wszczętych Niebieskich Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”, → liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad z osobami potrzebującymi wsparcia, → liczba osób korzystająca ze specjalistycznych porad, → liczba osób korzystająca z możliwości schronienia, → liczba osób doświadczająca przemocy domowej (kobiety, mężczyźni, dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne).

Termin realizacji:	2024 – 2028
Cel:	<i>Podjęmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową</i>
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> → kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. → kierowanie do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, → monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończonym udziale w programie korekcyjno-edukacyjnym, → monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończonym udziale w programie psychologiczno-terapeutycznym, → przeprowadzanie motywujących rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową, → kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> → liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, → liczba osób skierowanych do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym, → liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym, → liczba osób uczestniczących w programie psychologiczno-terapeutycznych, → liczba osób zobowiązana do leczenia odwykowego, → liczba osób, wobec których został wydany zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu, → liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, → liczba osób, które ukończyły program psychologiczno-terapeutyczny.
Termin realizacji:	2024 – 2028

Cel:	<i>Edukowanie dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej z zakresu przemocy domowej</i>
Kierunki działań:	<ul style="list-style-type: none"> → finansowanie i realizowanie warsztatów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w szkołach, w obszarze przeciwdziałania powstawaniu przemocy, → organizowanie zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży mających na celu poznanie możliwości form pomocy, z której mogą skorzystać młode osoby doświadczające przemocy domowej jak i doświadczające przemocy ze strony rówieśników, → organizowanie zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży mające na celu zbudowanie zaufania do osób dorosłych, zarówno do rodziców jak i nauczycieli, osób pracujących w obszarach pomocowych, <i>(uczniowie w przeprowadzonej diagnozie wskazali jako pierwszy kontakt w sytuacji wystąpienia przemocy, na udostępnienie relacji, notatki na Instagramie, czy też na tik-toku),</i> → realizowanie programów profilaktycznych w placówkach oświatowych dotyczących przeciwdziałania cyberprzemocy, a w tym w szczególności edukowanie uczniów z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, → organizowanie szkoleń dla rodziców, które będą pogłębiać ich wiedzę na temat przeciwdziałania przemocy domowej, a także cyberprzemocy, a w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> → poznania prawidłowych metod wychowawczych, → poznania skutków występowania przemocy domowej, → radzenia sobie ze stresem, trudnymi emocjami, → zasad bezpiecznego korzystania z Internetu przez młodzież, → prowadzenie akcji promujących życie rodzinne bez przemocy, szczególnie poprzez finansowanie spotkań, pogadanek, warsztatów profilaktyki przemocy domowej, rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne, → uczestniczenie w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej,

	<p>cyberprzemocy,</p> <p>→ rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz cyberprzemocy (np. w postaci ulotek).</p>
Wskaźniki:	<p>→ liczba przeprowadzonych warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,</p> <p>→ liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w warsztatach profilaktycznych,</p> <p>→ liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych,</p> <p>→ liczba rekomendowanych i zrealizowanych programów profilaktycznych,</p> <p>→ liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych wśród mieszkańców,</p> <p>→ liczba lokalnych placówek i instytucji rozpowszechniających materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy domowej oraz cyberprzemocy,</p> <p>→ liczba zorganizowanych działań dla społeczności lokalnej,</p> <p>→ liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodziców,</p> <p>→ liczba rodziców biorąca udział w zorganizowanych szkoleniach.</p>
Termin realizacji:	2024 – 2028
Cel:	<i>Zwiększenie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.</i>
Kierunki działań:	<p>→ szkolenie służb pracujących z osobami doznającymi przemocy domowej,</p> <p>→ szkolenie służb pracujących z osobami sprawującymi przemoc domową,</p> <p>→ uczestnictwo kadr w konferencjach z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej,</p> <p>→ wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach o charakterze profilaktycznym nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej.</p>

Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none"> → liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli służb, → liczba osób biorąca udział w szkoleniach, → liczba osób biorąca udział w konferencjach, → liczba podmiotów realizująca działania z obszaru przemocy domowej, → liczba wspólnie zorganizowanych działań.
Termin realizacji:	2024 – 2028

Rozdział IX.

Finansowanie, monitoring oraz realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu samorządowego (miasta, powiatu, województwa) i centralnego oraz środki z funduszy pomocowych, Unii Europejskiej.

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana (raz w roku za rok poprzedni). W ramach monitoringu gromadzone będą dane dotyczące realizacji celów programu, co umożliwi ocenę postępu jego realizacji. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do MGOPS w Połczynie-Zdroju. Uzyskane informacje będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań Programowych. Umożliwi to bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych działań jak również pozwoli na wprowadzenie modyfikacji i korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym.

Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione corocznie Burmistrzowi Gminy Połczyn-Zdrój do końca marca wraz ze sprawozdaniem z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zakładane rezultaty:

- Zwiększenie działań edukacyjno-profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zwiększenie zaufania dzieci i młodzieży do osób dorosłych (rodziców/opiekunów), a także podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zwiększenie wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu, mediów społecznościowych.
- Podniesienie świadomości społeczności lokalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zmniejszenie liczby osób i rodzin doznających przemocy domowej.
- Podniesienie kompetencji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- Podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024 – 2028

Konieczność opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wynika z potrzeby dostosowania celów i terminologii Programu do nowych realiów prawno-społecznych, które zaistniały w 2023 r., a na które złożyły się dwa aspekty:

1) nowelizacje aktów prawnych, zmieniające w bardzo rozległy sposób regulacje krajowego systemu przeciwdziałania przemocy, które wprowadzono na podstawie:

- Ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289);

- Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);

- Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 2809).

2) przyjęcie w ślad za ww. nowelizacjami nowego Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030,

a co za tym idzie pojawiła się konieczność zapewnienia spójności Gminnego Programu z nowym Programem Rządowym.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Połczyn-Zdrój na lata 2024-2028, zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej wyznacza cele i działania, których wdrożenie w znaczny sposób powinno skutkować ograniczeniem występowania zjawiska przemocy domowej w Gminie Połczyn-Zdrój oraz wzrostem świadomości społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.